

НАРЕДБА № 14 от 19.09.2016 г. за опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 77 от 4.10.2016 г., в сила от 4.10.2016 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. опазването на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители;
2. наблюдението, диагностиката, прогнозата и сигнализацията на икономически важни вредители по земеделските култури;
3. разработването и одобряването на правила за добра растителнозащитна практика;
4. условията, при които могат да се прилагат биологични агенти в страната.

Чл. 2. Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) осъществява:

1. наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация на икономически важни вредители по земеделските култури;
2. контрол при опазването на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители.

Чл. 3. За осъществяване на дейностите по чл. 2 изпълнителният директор на БАБХ дава задължителни указания и утвърждава образци на заявления, уведомления, протоколи, декларации, дневници и други по тази наредба, които се публикуват на интернет страницата на агенцията.

Чл. 4. За извършване на услуги по тази наредба физическите и юридическите лица заплащат суми по ценоразписа по чл. 3, ал. 5 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните.

Глава втора

КОНТРОЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ВАЖНИ ВРЕДИТЕЛИ

Раздел I

Общи условия

Чл. 5. Контролът на икономически важни вредители се извършва с цел ограничаване разпространението на вредителите и предпазване на растенията и растителните продукти.

Чл. 6. (1) При опазването на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители земеделските стопани прилагат общи принципи за интегрирано управление на вредителите, определени в приложение № 1 към чл. 9, ал. 3 от Закона за защита на растенията.

(2) При опазването на определени земеделски култури земеделските стопани могат да прилагат и специфични принципи за интегрирано управление на вредители, определени в наредбата по чл. 9, ал. 4 от Закона за защита на растенията.

(3) При отглеждането на земеделските култури се спазват правилата за добра растителнозащитна практика, разработени и одобрени за съответната култура.

Чл. 7. (1) Изпълнителният директор на БАБХ утвърждава със заповеди:

1. ежегодно до 31 януари списък на икономически важните вредители по земеделските култури по административно-териториални единици – области;

2. прагове на икономическа вредност за икономически важни вредители.

(2) Праговете по ал. 1, т. 2 се определят от работна група, сформирана от министъра на земеделието и храните, в която участват представители на Министерството на земеделието и храните, БАБХ, научни организации и висши училища в областта на растениевъдството.

(3) Заповедите по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на БАБХ.

Чл. 8. Към областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) се определят агроекологични райони съгласно приложението.

Чл. 9. За извършване на дейностите по опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители земеделските стопани могат да ползват консултации и услуги в областта на растениевъдството и растителната защита, включително услуги на консултанти по интегрирано управление на вредителите, вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 9 от Закона за защита на растенията.

Чл. 10. При осъществяване на растителнозащитните мероприятия по опазване на растенията и растителните продукти се прилагат и разпоредбите на наредбата по чл. 104, ал. 1, т. 3 от Закона за защита на растенията и наредбата по чл. 32, ал. 2 от Закона за пчеларството.

Раздел II

Наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация на икономически важни вредители

Чл. 11. (1) Вредителите, включени в списъка на икономически важните вредители, са обект на системни и постоянни наблюдения относно тяхната поява, разпространение, плътност и степен на нападение по земеделските култури.

(2) Системните и постоянните наблюдения се осъществяват от:

1. инспектори по растителна защита на ОДБХ чрез провеждане на маршрутни обследвания в представителни посеви и насаждения в агроекологичните райони и/или чрез наблюдения в прогнозни полета;

2. земеделски стопани чрез провеждане на масови и маршрутни обследвания на площите, които стопанисват.

(3) Системните наблюдения се извършват на редовни времеви интервали съобразно биологията на икономически важните вредители за установяване появата и динамиката на развитие на вредителите и за установяване настъпването на критичните фенофази на земеделските култури.

(4) Постоянните наблюдения се извършват целогодишно с цел установяване на начало на поява и проследяване динамиката на развитие на икономически важните вредители.

Чл. 12. (1) Лицата по чл. 11, ал. 2 са длъжни своевременно да извършат диагностика на всеки вредител, появата на който установяват при наблюденията.

(2) При изпълнение на задължението по ал. 1 земеделските стопани могат да се подпомагат от инспекторите по растителна защита на ОДБХ или да използват услугите на лицата по чл. 9.

(3) При съмнение за вида на вредителя лицата по чл. 11, ал. 2 вземат проби за лабораторен анализ за диагностика.

(4) Пробите по ал. 3 се изследват в Централната лаборатория по карантина на растенията или лаборатории на научни институти и висши училища в областта на аграрните науки и/или акредитирани лаборатории.

(5) Пробите по ал. 3, взети при наблюдения от инспектори по растителна защита, се изследват в Централната лаборатория по карантина на растенията.

Чл. 13. За проведените наблюдения, обследвания и диагностика лицата по чл. 11, ал. 2 попълват следните документи по образец:

1. инспекторите по растителна защита – протокол за наблюдение, обследване и диагностика, дневник за фенологичното развитие на земеделските култури и дневник за фенологичното развитие на вредителите;

2. земеделските стопани – дневник за проведените растителнозащитни мероприятия и торене.

Чл. 14. При поискване от ОДБХ земеделските стопани предоставят информация за появата и развитието на вредителите, вписана в дневника за проведените растителнозащитни мероприятия и торене.

Чл. 15. Въз основа на информацията по чл. 13 и 14 ОДБХ:

1. анализира тенденциите в появата, разпространението, плътността, развитието и степента на нападение от икономически важните вредители по агроекологичните райони в областта;

2. издава периодични бюлетини и/или сигнали за съответната област, в които оповестява:

а) появата, разпространението, плътността, развитието и степента на нападение на вредителите;

б) сроковете, средствата и начините за провеждане на необходимите растителнозащитни мероприятия;

3. изготвя месечен, шестмесечен и годишен отчет за здравното състояние на земеделските култури и развитието на вредителите, включително за проведените мероприятия в областта, които изпраща в Централното управление (ЦУ) на БАБХ.

Чл. 16. Въз основа на отчетите за здравното състояние на земеделските култури и развитието на вредителите ЦУ на БАБХ:

1. обобщава данните от проведените наблюдения и диагностика;

2. анализира тенденциите в появата, разпространението, плътността, развитието и степента на нападение от икономически важните вредители;

3. разработва краткосрочни, средносрочни и годишни прогнози за появата на болестите и неприятелите по земеделските култури в различните агроекологични райони и/или области и за територията на цялата страна;

4. анализира и прогнозира тенденцията за каламитет или епифитотия от икономически важни вредители;

5. изготвя и издава периодичен бюлетин по растителна защита за информиране на земеделските стопани за поява, разпространение, плътност, развитие, степен на нападение, срокове и начини за контрол на икономически важните вредители;

6. изготвя ежемесечна информация и годишен отчет за здравното състояние на земеделските култури и развитието на вредителите.

Чл. 17. При наличие на масова поява на вредител/и изпълнителният директор на БАБХ прави мотивирано предложение до министъра на земеделието и храните, който в срок до два дни обявява каламитет или епифитотия по реда на чл. 15 от Закона за защита на растенията.

Чл. 18. За извършване на дейностите по наблюдения, обследвания и диагностика на икономически важните вредители БАБХ провежда периодично обучение на инспекторите по растителна защита съгласно годишния план за обучение на агенцията.

Раздел III

Национална база данни за появата, разпространението, плътността, развитието и степента на нападение от икономически важни вредители по земеделските култури

Чл. 19. (1) Българската агенция по безопасност на храните създава и поддържа национална база данни за появата, разпространението, плътността, развитието и степента на нападение от икономически важните вредители.

(2) Събирането, обработването и съхранението на базата данни се осъществяват посредством:

1. системни и постоянни наблюдения за появата, разпространението, плътността и степента на нападение от икономически важните вредители по земеделските култури;
2. проследяване на фенологичното развитие на земеделските култури;
3. определяне на видовата принадлежност на неприятелите, болестите и плевелите;
4. определяне на сроковете за извършване на обследване на земеделските култури за установяване появата и плътността на икономически важните вредители;
5. сигнализиране на моментите, методите и средствата за контрол на икономически важните вредители.

(3) Базата данни съдържа информация от:

1. дневника за фенологичното развитие на земеделските култури;
2. дневника за фенологичното развитие на вредителите;
3. метеорологични данни по агроекологични райони;

4. периодичен бюлетин и други материали за оповестяване на появата, разпространението и развитието на вредителите по земеделските култури и средствата за борба с тях;

5. данните за проведени растителнозащитни мероприятия и за здравното състояние на земеделските култури;

6. годишен отчет за цялостната дейност по наблюдението и диагностиката на вредителите и здравното състояние на земеделските култури.

Раздел IV

Добра растителнозащитна практика

Чл. 20. В съответствие с общите принципи за интегрирано управление на вредителите и съгласно стандартите за добра растителнозащитна практика на Европейската и Средиземноморската организация за растителна защита правилата за добра растителнозащитна практика по земеделска култура съдържат:

1. фенология на развитие на културата и технология на отглеждане;

2. вид на вредителите и праг на икономическа вредност;

3. одобрени активни вещества, брой, момент и период на прилагане, количество на работен разтвор;

4. специализирана техника и оборудване за прилагане на продукти за растителна защита и начини за третиране;

5. биологични методи за контрол върху вредителите.

Чл. 21. (1) Правилата за добра растителнозащитна практика се разработват за всяка земеделска култура от работна група, определена със заповед на министъра на земеделието и храните.

(2) Всеки проект на правила по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните, като се предоставя най-малко 14-дневен срок за предложения и становища по него.

(3) След обсъждане на постъпили предложения и становища по ал. 2 правилата се одобряват със заповед на министъра на земеделието и храните и се публикуват на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните и БАБХ.

Чл. 22. Правилата за добра растителнозащитна практика се изменят и допълват по реда на чл. 21.

Раздел V

Биологични агенти

Чл. 23. Икономически важните вредители по растенията могат да се контролират и чрез употреба на биологични агенти.

Чл. 24. (1) Министърът на земеделието и храните със заповед сформира междуведомствена работна група за изготвяне на списък на биологичните агенти, които могат да се прилагат на територията на страната.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя съгласно изисквания, определени от министъра на земеделието и храните и министъра на околната среда и водите.

(3) Списъкът по ал. 1 се утвърждава със заповед на министъра на земеделието и храните и министъра на околната среда и водите и се публикува в интернет страницата на БАБХ.

Чл. 25. Вносът, въвеждането, движението и прилагането на територията на страната на биологични агенти извън списъка по чл. 24 са забранени.

Чл. 26. (1) Централното управление на БАБХ създава и поддържа списък на лицата, които произвеждат, внасят, въвеждат и търгуват биологични агенти на територията на страната.

(2) Лицата по ал. 1 подават в ОДБХ по адрес на управление уведомление по образец за биологичните агенти, които произвеждат, внасят, въвеждат и търгуват на територията на страната. За всяка промяна в декларираните обстоятелства се уведомява БАБХ.

(3) Списъкът по ал. 1 съдържа:

1. входящ номер на уведомлението по ал. 2;
2. наименование, седалище и адрес на управление на лицето, което произвежда, внася, въвежда и търгува с биологични агенти на територията на страната;

3. наименование на биологичния агент.

Чл. 27. Земеделските стопани са длъжни да вписват всяко приложение на биологичен агент в дневника за проведените растителнозащитни мероприятия и торене.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Годишна прогноза" е предвиждане на очакваната поява, нападение и очакван размер на нападнатите площи от вредителите по земеделски култури за срок от една година.

2. "Диагностика" е съвкупност от методи и средства, с помощта на които се прави заключение за видовата принадлежност на даден вредител.

3. "Краткосрочна прогноза" е предвиждане на появата и развитието на вредителите за срок от три дни до един месец през вегетационния период.

4. "Критична фенофаза на растенията" е фенофаза в сезонното развитие на растенията, максимално чувствителна на нападение от вредители.

5. "Маршрутни обследвания" са наблюдения с разузнавателен характер, извършвани поне три или четири пъти през вегетационния период върху не по-малко от 1/10 част от площите в агроекологичния район, посредством които се събира представителна информация за развитието на вредителите и земеделските култури.

6. "Масови обследвания" са наблюдения за определяне степента на заплевеляване, плътността на неприятелите и степента на нападение от болестите в определен момент от тяхното развитие във всички посеви или насаждения в стопанството.

7. "Представителни посеви и насаждения" са полета, избрани по агроекологични райони, в които се извършват обследвания в продължителен период от време за развитието на икономически важните вредители и фенологичното развитие на земеделските култури.

8. "Прогноза" е предвиждане на появата, разпространението, развитието, плътността на неприятелите и степента на нападение от болестите по земеделските култури.

9. "Прогнозни полета" са постоянни площи, типични за агроекологичния район, заети със земеделски култури и оборудвани с пособия за наблюдения на вредителите, в които не се извършват растителнозащитни мероприятия и се прилагат основните методи за наблюдение на икономически важните вредители.

10. "Сигнализация" е предоставяне на информация за оптималните срокове за извършване на наблюдения и/или контрол на вредителите.

11. "Средносрочна прогноза" е предвиждане на развитието на вредителите за срок от една седмица до два месеца през вегетационния период.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за защита на растенията.

§ 3. Тази наредба отменя Наредба № 54 от 2002 г. за условията и реда за организиране на наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация за борба с вредителите по земеделските култури (ДВ, бр. 114 от 2002 г.).

§ 4. Изпълнението на наредбата се възлага на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

§ 5. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение

към чл. 8

Агроекологични райони на територията на областите в страната

	Област	Агроекологичен район	Община
1.	Благоевград	Благоевград	Благоевград
			Симитли
			Кресна
		Разлог	Разлог
			Банско
			Белица
			Якоруда

		Гоце Делчев	Гоце Делчев
			Гърмен
			Хаджидимово
			Сатовча
		Петричко- Сандански	Петрич
			Сандански
			Струмяни
2.	Бургас	Бургас	Бургас
			Поморие
			Несебър
		Созопол	Созопол
			Приморско
			Царево
			Малко Търново
		Карнобат	Карнобат
			Сунгурларе
			Айтос
			Руен
		Средец	Средец
			Камено
3.	Варна	Черноморски	Варна
			Аксаково

			Белослав
			Аврен
		Вълчи дол	Вълчи дол
			Суворово
			Ветрино
		Провадия	Провадия
			Девня
		Дългопол	Дългопол
			Долен чифлик
			Бяла
4.	Велико Търново	Велико Търново	Велико Търново
			Горна Оряховица
			Стражица
			Лясковец
		Павликени	Павликени
			Сухиндол
			Полски Тръмбеш
		Свищов	Свищов
		Елена	Елена
			Златарица
5.	Видин	Видин	Видин
			Ново село

			Брегово
		Кула	Кула
			Бойница
			Грамада
			Макреш
		Димово	Димово
			Ружинци
			Белоградчик
			Чупрене
6.	Враца	Враца	Враца
			Криводол
			Мездра
			Роман
		Бяла Слатина	Бяла Слатина
			Борован
		Оряхово	Оряхово
			Козлодуй
			Мизия
			Хайредин
7.	Габрово	Габрово	Габрово
			Дряново
			Трявна
		Севлиево	Севлиево

8.	Добрич	Централен	Добрич-град
			Добрич-селска
			Генерал Тошево
		Крайморски	Каварна
			Шабла
			Балчик
		Тервел	Тервел
			Крушари
9.	Кърджали	Кърджали	Кърджали
			Черноочене
			Момчилград
			Джебел
			Кирково
		Крумовград	Крумовград
		Ардино	Ардино
10.	Кюстендил	Кюстендил	Кюстендил
			Невестино
			Трекляно
		Дупница	Дупница
			Бобов дол
			Сапарева баня
		Бобошево	Бобошево

			Кочериново
			Рила
11.	Ловеч	Ловеч	Ловеч
			Летница
		Троян	Троян
			Тетевен
			Априлци
		Луковит	Луковит
			Угърчин
			Ябланица
12.	Монтана	Монтана	Монтана
			Бойчиновци
			Георги Дамяново
			Чипровци
			Берковица
			Вършец
		Лом	Лом
			Вълчедръм
			Якимово
			Медковец
			Брусарци
13.	Пазарджик	Пазарджик	Пазарджик
			Септември

			Лесичово
			Белово
		Родопски	Велинград
			Ракитово
			Батак
			Пещера
			Брацигово
		Средногорски	Панагюрище
			Стрелча
14.	Перник	Перник	Перник
		Радомир	Радомир
			Земен
			Ковачевци
		Брезник	Брезник
			Трън
15.	Плевен	Плевен	Плевен
			Пордим
			Левски
		Кнежа	Кнежа
			Искър
			Долни Дъбник
			Червен бряг

		Никопол	Никопол
			Белене
			Долна Митрополия
			Гулянци
16.	Пловдив	Пловдив	Пловдив
			Община "Родопи"
			Община "Марица"
			Садово
		Брезово	Брезово
			Калояново
			Раковски
		Първомай	Първомай
			Асеновград
			Куклен
			Лъки
		Карлово	Карлово
			Сопот
			Хисар
		Съединение	Съединение
			Перущица
			Стамболийски
			Кричим
17.	Разград	Разград	Разград

			Лозница
			Цар Калоян
		Кубрат	Кубрат
			Завет
		Исперих	Исперих
			Самуил
18.	Русе	Русе	Русе
			Сливо поле
			Ветово
		Две могили	Две могили
			Иваново
			Борово
		Бяла	Бяла
			Ценово
19.	Силистра	Силистра	Силистра
			Ситово
			Кайнарджа
		Тутракан	Тутракан
			Главиница
		Дулово	Дулово
			Алфатар
20.	Сливен	Сливен	Сливен

			Котел
			Твърдица
		Нова Загора	Нова Загора
21.	Смолян	Смолян	Смолян
			Чепеларе
			Девин
			Борино
			Доспат
		Златоград	Златоград
			Неделино
			Мадан
			Рудозем
			Баните
22.	София град	София град	София град
23.	София област	Костинброд	Костинброд
			Божурище
			Сливница
			Драгоман
			Годеч
			Своге
		Самоков	Самоков
			Долна баня

			Костенец
		Ботевград	Ботевград
			Правец
			Етрополе
		Елин Пелин	Елин Пелин
			Горна Малина
			Ихтиман
		Златица Пирдоп	Златица
			Пирдоп
			Антон
			Мирково
			Чавдар
			Челопеч
			Копривщица
24.	Стара Загора	Стара Загора	Стара Загора
			Раднево
			Гълъбово
			Опан
		Чирпан	Чирпан
			Братя Даскалови
		Казанлък	Казанлък
			Павел баня

			Мъглиж
			Николаево
			Гурково
25.	Търговище	Търговище	Търговище
		Попово	Попово
			Опака
		Омуртаг	Омуртаг
			Антоново
26.	Шумен	Шумен	Шумен
			Нови пазар
			Каспичан
		Велики Преслав	Велики Преслав
			Смядово
			Върбица
		Каолиново	Каолиново
			Никола Козлево
			Венец
			Хитрино
27.	Хасково	Хасково	Хасково
			Минерални бани
			Стамболово
		Димитровград	Димитровград

			Харманли
			Симеоновград
		Свиленград	Свиленград
			Тополовград
			Любимец
		Ивайловград	Ивайловград
			Маджарово
28.	Ямбол	Ямбол	Ямбол-град
			Община "Тунджа"
		Стралджа	Стралджа
		Елхово	Елхово
			Болярово